

AMERIKA I HUS: I går kunne forfatter Kjartan Rødland (i midten) presentere bokverket «Draumen vart verkeleg». Sentrale i å realisere den amerikanske husklyngen på Radøy er dugnadssjef Oddmund Skjelvik (t.v.) og initiativtaker og styreformann, Asbjørn Ystebø. FOTO: ARNE RISTESUND

■ Flyttet husklynge fra USA til Radøy FÅR NYTT LIV

- Alle realiteter starter med en drøm.

BJØRN O. MØRCH LARSEN
morch.larsen@ba.no

BERGEN: Det sier forfatter Kjartan Rødland, som i front av entusiaster og museumsledelse nå presenterer boken, «Draumen vart verkeleg». Den forteller om hvordan en vågal idé om å flytte en hel husklynge fra USA til Radøy, inkludert et kirkebygg, ble til virkelighet og til Vestnorsk Utvandringssenter.

- Alle somror vet at man må se seg bakover, for å komme på rett kurs. Derfor er et slikt senter viktig, mener Rødland.

For poenget med både husklyngen og senteret på Sletta på Radøy, er med håndfaste bevis å fortelle noe om vår egen fortid.

- Da er utvandringen til Amerika sentral for oss som folk. Her får man et innblikk i hvordan de som emigrerte levde.

Dugnad

Det unike er at ideen så å si utelukkende er realisert på dugnad. For etter at initiativtaker og nå styreformann for utvandringssenteret, Asbjørn Ystebø kom med ideen, er tusenvis av dugnadstimer lagt ned.

Flere bygg, ikke minst et staselig kirkebygg, ble nøye demonter og pakket ned i konteinere i USA, fraktet til Radøy, og

like nøye bygget opp igjen her.

- Det er ikke noe å si på dugnadsinnsatsen, sier venneforeningens Oddmund Skjelvik.

Selv nå, et tiår etter at de fleste byggene ble gjenoppbygd, melder folk seg til tjeneste.

- I sommer trengte kirken et malingsstrøk. Da fikk vi lånt oss et stillas, så tok det tre uker og så var kirken fin igjen, sier han.

Vil ha mer

Nå vil både museumsledelse og entusiaster utvide fra de seks byggene, som i dag utgjør senteret med 3500 registrerte besøkende hvert år.

- Alle er enige om at potensialet er mye større, sier professor og styremedlem, Frank Aa-

rebrot, som ønsker seg en «rik onkel» for å realisere et besøks-senter, og får følge av både direktør for Museumssenteret i Hordaland, Atle Ove Martinussen og forfatter Rødland.

- Vi mangler også en saloon for å gi et komplett bilde av livet nordmenn levde i Amerika. Men på Radøy er det vel så tett med avholdsfolk at det blir den eneste saloonen i verden hvor man bare serverer Fanta, smiler Rødland.

Utvandringen er vedlikeholdet, siden husene er bygd for amerikansk innlandsklima.

- Vi må nok se på muligheten for å utvide utstillingen med replikabygg som tåler klimaet bedre, sier Martinussen.

DUGNAD: Disse fem byggene, pluss kirken utgjør emigranthusklyngen på Radøy. FOTO: VESTNORSK UTVANDRINGSSENTER, ÅSHILD S. F. THORSEN

MALT I SOMMER: Kirkebygget er både reist og vedlikeholdt på dugnad. FOTO: MED VESTNORSK UTVANDRINGSSENTER

Julegjesten

NAVN: Arill Riise

ALDER: 55

STILLING: Anker TV2Nyhete

Mot jul uten ski

● **Med hvem feirer du jul?**
Med næraste familie. I år blir vi åtte.

● **Menyen på julaften?**
Julaftasteik (pinnekjøtt), ribbe, morrpølse med tilbehør.

● **Hvor stor vekt legger du på det kristne budskapet i julen?**
Det er det sentrale i julefeiringa og til ettertanke for alle.

● **Hva er ditt beste juleminne?**

Det er mange, men kanskje lettare å hugse det verste. Det var jula i fjor då heile familien var slått ut av Norovirus.

● **Hvem sender du en ekstra varm tanke til i julen?**
Gardbrukaren i Drevja nord for Mosjøen og heile familien hans som opplevde å få gard og heim øydelagt i eksplosjonen no før jul.

● **Hva gjør du i romjulen?**
Vanlegvis er det å gå på ski, men i år er løypene grøne så langt. Vi skal også i juleselskap med vener.

● **Hva har ergret deg mest i Bergen i år?**
Eg er i Bergen annakvar veke og har ikkje funne noko å ergre meg over. Veret kan vi ikkje gjere noko med.

● **I julegave oppfyller Erna Solberg et ønske: Hvilket?**
Her får eg sitere John F Kennedy. - Don't ask what your country can do for you, ask what you can do for your country.

● **Har du et ønske for det nye året også?**
At alle i familien får vere friske og at vi alle får styrke til å gå motbakkane vi kjem til å møte.

● **Hvilket navn eller hendelse husker du best fra året som snart er ute?**
Når det gjeld namn er det Nelson Mandela. Tyfonen på Filipinane er nok hendinga som likevel sit sterkest i minnet.

” Eg er i Bergen annakvar veke og har ikkje funne noko å ergre meg over. Veret kan vi ikkje gjere noko med.

ARILL RIISE